

వృక్ష శాస్త్ర నిఘంటువు

(ఇంగ్లీషు - తెలుగు)

Botany Dictionary

వృక్ష శాస్త్ర నిఘంటువు (ఇంగ్లీషు - తెలుగు)

A.V.N. Guru Prasad, M.Sc., M.Ed.

విక్టరీ పబ్లిషర్స్

30-17-18, వారణాశివారి వీధి, సీతారాంపురం,

విజయవాడ-2. ఫోన్: 0866 - 2444156.

వృక్ష శాస్త్ర నిఘంటువు

(ఇంగ్లీషు - తెలుగు)

© Ln. I. Ramakumar, PMJF
Immadisetty Akkeswara Rao
Charitable Trust, Vijayawada.

1st Edition : 2013

Price : Rs. **80-00**

సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్స్

శ్రీ వెంకటేశ్వర బుక్ డిపో

30-17-3A, వారణాశివారి వీధి,
సీతారాంపురం, విజయవాడ - 2.

ఫోన్ : 0866 - 2444156

సాయి వెంకటేశ్వర బుక్ డిపో

26-27-77, బాటా షోరూమ్ ఎదురు,
గాంధీనగర్, విజయవాడ - 520 003.

ఫోన్ : (0866) 2570192, 2570309

సాయి వెంకటేశ్వర బుక్ డిపో

ప్లాట్ నెం. 3, 103, 2-4-1085,

సాయిలక్ష్మీ నికేతన్,

రామకృష్ణ హాస్పిటల్ ఎదురువీధి,

కాచిగూడ కుమార్ థియేటర్ దగ్గర,

నింబోలి అడ్డు, హైదరాబాదు - 500027.

ఫోన్ : (040) 65528228, 24653879

(ఫాక్స్) 24745257, సెల్ : 9346771314

మనవి: మాచే ప్రచురించబడిన అన్ని రకముల పుస్తకములు అన్ని ప్రముఖ బుక్ షాపు లలోను, విశాలాంధ్ర మరియు ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్ అన్ని బ్రాంచి లలోను లభించును. లభించని యెడల మమ్ములను నేరుగా సంప్రదించగలరు. పుస్తకాలలో ఏవైనా లోపాలు, తప్పులు ఉన్నా తెలియచేసిన తదుపరిముద్రణలో సరిచేయగలం. ఏవిషయమైన ramakumarimmadisetty@yahoo.com మెయిల్ కు తెలియ జేయవచ్చును. మీకు కావలసిన పుస్తకాలకు : SBI online A/c. No. 31712393082 సాయి వెంకటేశ్వర బుక్ డిపో, విజయవాడ పేరున జమచేసి, మీకు దగ్గర గల ట్రాన్స్ పోర్టు వివరాలు తెలుపవలెను.

Published by : విక్టరీ చార్లెటర్స్, విజయవాడ

We have made many efforts to present this book without errors. But some errors might have crept in. We do not take any legal responsibility for such errors and omissions. If you bring them to our notice we shall correct them in our next edition. All disputes are subject to Vijayawada Jurisdiction only.

Abaxial (అపాక్ష మైనది, అక్షవిదూర మైనది) : ఉపాక్షతలం (లేక) అడుగు తలం.

Abiotic factors (నిర్జీవ కారకాలు) : కాంతి, నీరు, ఆక్సిజన్, మృత్తిక, ఉష్ణము మొదలైనవి.

Abscisic acid : మొక్కలందు ఏర్పడే వృద్ధి నిరోధక పదార్థము. ఆకులు, ఫలాలు రాలటాన్ని ఉత్తేజపరచడం, ప్రకాండాలందు, దుంపలందు సుప్తావస్థను అబ్సెసిక్ ఆమ్లము కలుగజేస్తుంది.

Absorption (పీల్చుట) : మొక్కలందు నీరు, లవణాలశోషణ. ఇది సక్రియ, నిష్క్రియ అనే రెండు విధాలుగా ఉంటుంది.

Abscission (కోత కొయ్యట) : ఆకులు, కాయలు, ఫలాలు రాలిపోవడం, అబ్సెసిక్ ఆమ్లము, అబ్సెసిన్ ఎథిలీన్ చర్య వల్ల జరుగుతుంది.

Accessory pigments (అదనపు వర్ణ ద్రవ్యాలు) : ఉదా : కెరోటినాయిడ్ల, క్లోరోఫిల్ బి.సి.డి. ఫైకోబిలిన్లు. క్లోరోఫిల్కు సూర్యకాంతి కిరణాలలోని శక్తిని గ్రహించి ఆ శక్తిని బదిలీ చేస్తాయి.

Acervulus : చాపమాదిరిగా శిలీంధ్ర జాలము అవుతుంది. దానిపై సిద్ధబీజాశయ వృంతాలు ఏర్పడతాయి. ఉదా: కొల్లెటోలైకమ్.

Achene : శుష్క అవిదారక ఫలాల్లో ఒక రకం. ఏకబీలాయుత అండాశయము నుండి ఒకే అండమున్న ఏక ఫలదళ ఏర్పడు తుంది. బీజకవచం ఫలకవచం విడిగా వుంటుంది. ఉదా : నరవేలియా

Acicular (సూదుల వంటి) : పైనెస్ పత్రాలు

Acid rain (ఆమ్లజలం) : అభివృద్ధి చెందిన దేశాల్లో వాతావరణకాలుష్యం వలన అప్పుడప్పుడూ వర్షంలో సల్ఫ్యూరిక్ ఆమ్లము, నైట్రిక్ ఆమ్లము ఆమ్లజలంగా వుంటాయి. దీని వలన జీవరాశుల మనుగడకు హాని ఏర్పడుతుంది.

Acrocentric : సెంట్రోమియర్ వద్ద అసమాన బాహువులున్న క్రోమోజోమ్ | ఆకారము.

Acronematic (కశాభ రకం) : ప్లాజెల్లమ్ కొరడా మాదిరి నునుపుగా వుంటుంది.

Acropetal (అగ్రాభిసార) : మొక్కభాగాల అభివృద్ధిలో అడుగున ముదిరిన భాగాలు, లేత భాగాలు క్రమంగా పైన ఏర్పడటం.

Actinomorphic : సౌష్ఠ్యమును బట్టి పుష్పంలో ఒక రకం. నిలువుగా ఎటువైపు నుండి కోసినా రెండు సమభాగాలవుతుంది.

Actinostile : ప్రథమ ప్రసరణ స్తంభములో నక్షత్రాకారములో దారువు వుంటుంది. ఉదా : లైకోసోడియమ్ సర్రేటమ్ కాండము.

Active Site (ఎంజైము ఉపరితల క్రియా శీల స్థలము) : ఇక్కడ ఎంజైమ్ అధస్త పదార్థ సంక్లిష్టము ఏర్పడుతుంది.

Active transport (సక్రియ శోషణ) : మొక్కల ముఖ్యమైన చక్కెరలు, ఖనిజ లవణాలను, సత్రజని సంయోగ పదార్థాలను శోషిస్తాయి. కణత్వచంలోని ATP ఏజ్ త్వచ ప్రవేశాన్ని కలుగజేసే వాహక వ్యవస్థగా పనిచేస్తుంది. ATP అనే శక్తివంత అణువులు సక్రియ శోషణలో పాల్గొంటాయి.

*** వృక్షశాస్త్ర ఇంగ్లీషు - తెలుగు నిఘంటువు ***

ఈ శోషణ వల్ల కణాలలో సోడియమ్, పొటాషియమ్ అయాన్లు సమకూరుతాయి.

Acute (నిశితాగ్రము) : పత్రాగ్రం మొనదేలి వుండి అల్పకోణం ఏర్పడుతుంది.

ఉదా : రావి ఆకు.

Adaptation (పొందు పరచుట, సరి పుచ్చుట) : మొక్క బాహ్య అంతర్నిర్మాణంలో ఏర్పడే అనుకూలనము లేక పొందిక.

Adaxial (అక్షాభిముఖమైన) : పృష్టతలం, అభ్యక్ష ఉపరితలం

Adelphous : కేసరముల కేసర దండాలు సంయుక్తమవడం. దీనివల్ల కట్టలు ఏర్పడుతాయి.

Adnate (అశ్లేషితము - అసంజనము) : విజాతి భాగాల మధ్య కలయిక, ఆకర్షణ పత్రములతో కేసరాలు సంయుక్తమవడం.

Adenine (నత్రజని సంయోగ క్షారము) : ప్యూరైన్ లో ఒక రకము. ఎడినిన్ RNA, ATP, DNA, FAD, NAD లందు ఉండే 6 అమైన్ ష్యూరైన్.

Adenosine : చక్కెర అణువుతో ఎడినిన్ కలిస్తే ఏర్పడే నూక్లియాసైడ్ ఎడినోసిన్ లోని చక్కెర ఐదు కర్బన అణువులున్నది.

ADP : ఎడినోసిన్ డై ఫాస్ఫేటు

Adventitious(విశేషంగా ఉన్న లేదా, సంభవించు) : నిర్ణీతస్థానంలో కాకుండా ఇతర ప్రదేశాల్లో ఏర్పడేది.

ఉదా : అబ్బురపు వేళ్ళు.

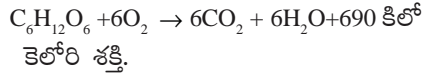
Aeciospore : ఈసిడియోస్పోరు లేక ఈసియోస్పోరు. ఈసియంలో ఏర్పడతాయి. ద్వికేంద్రిక స్పోరు. ఇది మొలకెత్తి గోధుమలో కుంకుమ తెగులు కల్గిస్తుంది. పక్కినియా.

Aerenchyma : కణాంతర అవకాశము లున్న మృదు కణజాలము.

Aerial root : ప్రకాండ వ్యవస్థ మీద ఏర్పడే వేళ్ళు.

Aerobe (ప్రాణా వాయువులో వృద్ధియగు సూక్ష్మజీవి) : ఆక్సిజన్ లభించినప్పుడు జీవించేవి.

Aerobic respiration : వాయు సహిత శ్వాసక్రియ. చక్కెర ఆక్సీకరణం చెందినప్పుడు విడుదలయిన శక్తి జీవన చర్యలందు ఉపయోగపడుతుంది.

Aestivation (పుష్ప రచన) : పుష్పం మొగ్గ దశలో వున్నప్పుడు రక్షక, ఆకర్షణ పత్రాల అమరిక.

Agar (జున్నుగడ్డి) : ఇది జిగురున్న కార్టోఫీ హైడ్రేట్. కొన్ని సముద్ర శైవలాల నుండి తయారు చేయబడుతుంది. పరిశోధనలలో సూక్ష్మజీవులను, కణజాలాలను వర్ధనం చేయడానికి ఉపయోగపడే యానకము.

Agaricales(కుక్కగొడువుగలు):టోడ్ స్టూల్, కుక్క గొడుగులున్న శిలీంధ్రాల క్రమము అగారిక్స్ కుక్కగొడుగులలోకొన్ని ఆహారంగా ఉపయోగపడును.ఇవి పూతికాహార శిలీంధ్రములు.

Aggregate fruit (సంకలిత ఫలము) : అసంయుక్త ఫలదళావళి గల అండకోశము నుండి ఏర్పడుతుంది. అనేక చిరుఫలముల సముదాయం ఈ ఫలంలో ఉంటుంది. ఉదా : సీతాఫలము.

Air bladder (గాలిబుడగ లేక తిత్తి) : సర్కాసమ్ లో థాలస్ లో ఇవి ఉండటం వల్ల నీటిలో తేలుతూ ఉంటుంది. పైనన్ పరాగ రేణువులో గాలితిత్తి ఉండటం వల్ల గాలిలో ప్రయాణిస్తుంది.

Air Chamber (గాలిగదులు) : మార్కాం షియాథాలస్ లో ఊర్ధ్వ బాహ్య చర్మము క్రింద థాలస్ లో గాలిగదు లుంటాయి. ఇవి బాహ్య చర్మమునకుగల వాయురంధ్రాల ద్వారా సంబంధము కలిగి ఉంటాయి. స్వయం పోషక కణజాల తంతువులు గాలిగదుల అడుగునుండి ఏర్పడు తాయి.

Akinete (ఎకినెట్లు) : శాఖీయ కణాలు శైవలములందుఆహారపదార్థాలనుసమకూర్చు కున్నాక మందమైన కణకవచాన్ని ఏర్పరుచు కుంటాయి. ఇవి ప్రతికూల పరిస్థితులలో కూడా జీవించగలవు. అను కాల పరిస్థితులందు అంకురించి కొత్తథాలస్ గా రూపొందుతాయి.

Alanine : ఒక అమైనో ఆమ్లము. ఇందులో R గ్రూప్ CH_3 ఉంటుంది.

Albuminous Cell (అల్బుమినోస్ కణము) : చాలనీకణాలతో బాటు ఉంటాయి. వివృత బీజాలలో చాలనీకణాలతో సహకణాలుండవు. సహకణాలు చేసే క్రియ అల్బుమిన్ కణాలు నిర్వహిస్తాయి.

Alburnum (రసదారువు) : బయటివైపు చేపదేరిన కాండములో ఏర్పడిన దారువు. లేత రంగులో ఉంటుంది. ప్రసరణలో పాల్గొంటుంది.

Alcoholic fermentation (స్థలియుట) : ఇది ఒకవిధమైన వాయురహిత శ్వాసక్రియ. ఇథైల్ ఆల్కహాలు, CO_2 గ్లూకోజ్ నుండి దీని ఫలితంగా ఏర్పడతాయి. ఈ చర్య పారిశ్రామిక ఆల్కహాలు ఉత్పత్తిలోజరుగుతుంది.

Aleurone layer (ఎల్బ్యులోన్ పొర): ఫలకవచం క్రింద గోధుమ వంటి ధాన్యాలలో

ప్రోటీను రేణువులుండే పొర. ఈ ప్రోటీను రేణువులను అల్బ్యురోన్ రేణువులంటారు.

Algae (శైవలములు) : దాలోపైటా విభాగంలోని ఏక, స్వయంపోషకమరియు బహుకణ జీవులున్న ఉపవిభాగము. సముద్రాలు, మంచినీటి తావులలో ఆవాసం చేస్తాయి. శైవలాల వర్గీకరణము వాటిలోని వర్ణ ద్రవ్యాలు, ఆహారపు నిల్వలు, కణకవచ నిర్మాణము, కశాభాల నిర్మాణము కణ నిర్మాణము పైన ఆధారపడింది. శైవలములో తరగతులు : సైనోపైటా, క్రైసోపైటా, జాంతోపైటా, బాసిలేరియో పైటా, క్లోరో పైటా, కారోపైటా, యుగ్లినో పైటా, డైనో పైటా, క్రిప్టోపైటా, ఫియాపైటా మరియు రోడోపైటా.

Alginate acid (అల్జినిక్ ఆమ్లము) : ఫియోపైసి శైవలాల కణకవచములో కార్బోహైడ్రేటు వాలిమర్.

Alkoloids (అల్కలాయిడ్లు) : వృక్ష కణాలలో ఉండే నత్రజని సంయోగ విసర్జక పదార్థాలు కొన్ని మైథులో ఉపయోగపడతాయి.

ఉదా : మార్ప్పిన్, నికోటైన్, కొడైన్, తేయాకులోని థీన్, కాఫీ గింజలోని కెఫిన్, సింఖ్ నాలోని క్వినైన్.

Allele : జంట లక్షణాలకు కారణమైన జన్యు స్వరూపాలను యుగ్మవికల్పాలు అంటారు. సమజాత క్రోమోజోముల మీద యుగ్మవికల్ప జన్యువులు ఒకే లోకస్ వద్ద ఎదురెదురుగా ఉంటాయి.

Allopolyloids (స్వపర బహుస్థితికాలు) : సంకరణ ఫలితంగా రెండు వేరు వేరు జాతుల మధ్య ఏర్పడే బహుస్థితికము. ఈ

విధంగా ఏర్పడే ద్వయస్థితిక, తరము వంధ్యం స్వపర బహుస్థితికాలు వైవిధ్యత బాగా చూపిస్తాయి.

Allotetraploid (స్వపర చతుస్థితికము) : వీటిని ఉభయ ద్వయస్థితికం అని కూడా అందురు. రాఫానో బాస్రికా రాఫానస్ సెటైనస్ ($2n = 18$), బాస్రికా ఓలిరేసియా ($2n = 18$) మధ్య జరిగిన సంకరణ వల్ల ఏర్పడింది.

Alluvial Soil (ఒండ్రు నేలలు) : నదీముఖ ద్వారాలు, వరదా మైదానాల వద్ద ఏర్పడిన మృత్తిక రకం.

Alpine (మిక్కిలి ఎత్తైన) : ఆల్పైన్ వృక్ష సంపద 3000-4000 మీటర్ల ఎత్తుగల ప్రాంతాలలో పెరుగుతూ ఉంటుంది. చలి ఇక్కడ ఎక్కువగా ఉంటుంది. ఈ అడవులు హిమా లయాల్లో 3500 నుండి 5000 మీటర్ల ఎత్తులో ఉన్నాయి. జూనిపెర్లు, రోడో డెండ్రాస్లు ఇక్కడ పెరిగే ముఖ్యమైనవి.

Alternate (ఒకటి విడచి ఒకటి) : ఏకాంతర అమరిక

Alternate host: ఏకాంతర అతి ధేయము

Alternation of generations : ఏకాంతర జీవిత దశలు. ఏకస్థితిక ద్వయ స్థితిక దశలు జీవిత చరిత్రలో ఉంటాయి. ఇవి ఒకదాని తర్వాత ఒకటి ఏర్పడతాయి.

Amino acid (అమైనోఆమ్లం) : అమైనో ఆమ్లంలో కార్బాక్సిల్ గ్రూప్ మరియు అమైనో గ్రూప్ ఉంటాయి. దీని సంకేతము $RCH NH_2 COOH$. ప్రొటీన్ల నిర్మాణంలో ఇవి వినియోగ పడతాయి. ప్రొటీనుల నిర్మాణంలో 20

అమైనో ఆమ్లాలు ఉంటాయి. క్షార, ఆమ్ల ధర్మాలు వీటికున్నాయి.

Amitosis (ప్రత్యక్ష కణవిభజన) : కేంద్రక భాగంలో నొక్క ఏర్పడి రెండు పిల్లకేంద్ర కాలుగా విడిపోతుంది. కండె పరికరం ఏర్పడటం, క్రోమోజోములు మార్పుచెందడం గాని జరుగవు. కొన్ని ఏకకణ జీవుల్లో, అంకు రచ్చడ కణాల్లో ఈ విభజన జరుగుతుంది.

Amoeboid (వికారిణి) : అమీబా మాదిరి ఆకారం, చలనం ఉన్న సంయోగ బీజాలు ఉదా : స్పైరోగైరా

AMP : ఎడినోసిన్ మోనోఫాస్ఫేట్

Amphicribal : పోషక కణజాలము ప్రసరణ స్తంభములో దారువును చుట్టి ఉంటుంది.

Amphigastria : ఆకులు కొన్ని లివర్ వర్షులందు మూడు వరుసల్లో ఉంటాయి. కాండం ఉదర భాగంలో ఉన్న పత్రాలను ఆంఫిగాస్ట్రియా అంటారు. ఉదా : పోరెల్లా.

Amphiphilic : నాళాకార ప్రసరణ స్తంభంలో పైన, లోపల పోషక కణాలుండటం.

Amphithecium : బ్రయో ఫైట్లలోని సిద్ధబీజదం వెలుపలి పొర, బాహ్యస్థరం. ఇది గుళిక కవచాన్ని ఏర్పరుస్తుంది. కాని సిద్ధ బీజ జనక కణజాలము అంథో సిరాస్ లోని దీని నుండే ఏర్పడుతుంది.

Anabolism (జీవధాతునిర్మాణ రసాయనిక పరమాణము) : జీవులందు జరిగే నిర్మాణ చర్య. ఉదా: కిరణజన్య సంయోగ క్రియ

Anaerobe : ఆక్సిజన్ లేకపోయినా జీవించగల కొన్ని బాక్టీరియములు.

Anaerobic respiration : వాయు రహిత శ్వాసక్రియ. $C_6H_{12}O_6 \rightarrow 2C_2H_5OH + 2CO_2 + 22 \text{ Kg. Cals.}$ జీవకణాల్లో ఆక్సిజన్ లభించకపోయినా జరిగే శ్వాసక్రియ. ఆపిల్ పళ్ళలో, బంగాళ దుంపల్లో ఇది జరుగుతుంది. ఈజ్జలు కొన్ని బాక్టీరియాలో ఇది సాధారణంగా జరిగే శ్వాసక్రియ.

Analogous (సదృశత్వము) : ఆకారం, అవయవాల ఉత్పత్తి ఎలా ఉన్నప్పటికీ, ఒకే విధంగా వాటివిధులు ఉంటే వాటిని సదృశ అవయవాల అంటారు. ఉదా: ముల్లంగి వేళ్ళు, కొలకేషియా కాండము సదృశ అవయవాలు.

Anaphase (చలనదశ) : పిల్లక్రోమోజోముల దృవాలపై చలిస్తాయి. కండె పోగులం దుండే అవిచ్చిన్న తంతువుల పొడవు అడుగు అవడం, క్రోమోజోమ్ల సెంట్రో మియర్లను బంధించిన కండె తంతువులు పొట్టివి అవడం వల్ల క్రోమోజోములు వ్యతిరేక దృవాలపై చలిస్తాయి.

Anatomy (శారీరశాస్త్రము) : అంతర్నిర్మాణ శాస్త్రము

Anatropous (వక్రఅండము) : పెరుగు దల సమయంలో కొన్ని అండాలు తలకొందు లవుతాయి. అండద్వారము, అండ వృంతము ప్రక్కనే ఉంటాయి.

Androecium : పుష్పములోని కేసరావళి. కేసరముల సముదాయము.

Androgynophore (కేసరావళి వృంతము) : కేసరావళికి, ఆకర్షణ పత్రావళికి మధ్య ఉండే కణుపు నడిమి సాగి ఒక కాడవలె ఉండటం. ఉదా : గైనన్ డ్రాప్పిన్.

Androspore : ఈ గోడోనియంలో ఏర్పడే బహుక శభాయుత స్పోరు. నేరుగా ఇది

ఫలదీకరణంలో పాల్గొనదు. ఇది స్త్రీ తంతువుపై అతుకొని పొట్టి తంతువుగా మారుతుంది. పురుష బీజం ఈ పొట్టి తంతుకణం నుండి ఏర్పడుతుంది.

Anemophily (వాయు పరాగ సంపర్కము)

: పుష్పములు వాసనా, రంగు, మకరందము కలిగి ఉండవు. అత్యధికంగా పుప్పొడి ఉత్పత్తి ఉంటుంది. వ్యాపించడానికి వీలుగా గాలి ద్వారా తేలికగా ఉంటుంది. పుప్పొడి స్వీకరించడానికి అనువుగా కీలాగ్రాలు ఈక వంటి కీలాగ్రంతో ఉంటాయి.

Aneuploidy (విషమ స్థితికాలు) :

ఉండవలసిన క్రోమోజోముల సంఖ్య కంటే ఒకటి లేదా అంతకన్న ఎక్కువ క్రోమోజోములు ద్వియస్థితికాలలో ఉండటం లేక తక్కువ ఉండటం ఉదా : $n+1, n-1, n+2, n-2$

Angiospermae (సకోశబీజము, అదేష్టిత బీజము) :

దీని ముఖ్యలక్షణం ఆవృత బీజాలు విత్తనాలు ఫలంలో రక్షింప బడి ఉండటం. ఘమారుగా 2,30,000 జాతులు న్నాయి. ఇందులో ప్రధానమైనవి. ఏకదళ బీజాలు, ద్విదళ బీజాలు.

Angstrom (అంగ్స్ట్రమ్) :

దీని సంకేతం ఒక మైక్రో మీటరులో $1/1000$ వంతు.

Anisogamy (అసమ సంయోగము) :

సంయోగ బీజాలు అసమానంగా ఉండటం. ఉదా : క్లామిడోమోనాస్ బ్రానై

Annual (ఏక వార్షికం) :

ఒక ఋతువు లేక ఒక సంవత్సరం జీవించే గుల్మము. ఉదా : వరి.

Annual ring (వార్షిక వలయుము) :

ఇవి స్పష్టంగా సమశీతోష్ణమండలము నందు

పెరిగేవృక్షాలలో ఉంటాయి. ఒక సంవత్సరం లోని వేరు వేరు ఋతువులందు ఏర్పడే దారువు పునర్పుష్టి ఫలితంగా భిన్నంగా ఉంటుంది. పెద్ద దారు నాళాలతో వసంత దారువు, సన్నని దారునాళాలతో శరద్దారువు ఉంటుంది. వసంత శరద్దారువు లను కలిపి ఒక వార్షిక వలయం అంటారు.

Annual thickening (వలయాకార మందాలు) : ప్రథమ దారువులో లిగ్నిన్ మందాలు ఈ రకంగా ఉంటాయి.

Annulus (వలయము) : సిద్ధ బీజావయం కవచ కణాలు కొన్ని ఫెర్లీలందు మంద మెక్కి దృఢంగా, పెళుసుగా ఉంటాయి. ఈ మందమైన గోడలున్న భాగాన్ని వలయం అంటారు. పలుచని కవచమున్న కణాలున్న స్టోమియంతని మిగిలినభాగాన్ని అంటారు. నీటిని పొగొట్టుకొని వలయం లోని కణాలు సంకోచం చెందడం వల్ల స్టోమియం వద్ద ఉన్న సన్నని కణాలు పగిలి, సిద్ధ బీజాలను విడుదల చేస్తాయి.

Anther (పరాగకోశము) : కేసర దండము చివర ఉండే పుప్పొడి సంచి. ఇది ఏక కోశికము (మాల్పేసి) లేక ద్వికోశికముగా ఉంటుంది. పరాగరేణువులు పరాగకోశము లోపల ఉత్పత్తి అవుతాయి.

Anther culture (పరాగకోశ వర్ధనం) : పరాగకోశమును ప్రయోగ శాలలో వర్ధనం చేయడానికి తగిన యానకం తయారు చేస్తారు. కొబ్బరి పాలు, ఆక్సిజన్, సైటోకైనిన్లు (హార్మోన్లు) ఈయానకంలో ఉపయోగిస్తారు. పరాగకోశము ఇందులో పెరిగి పిండముగా అయి ఆ తరువాత మొక్కలుగా

రూపొందింది. ఈ మొక్కలను ఏకస్థితికాలు అంటారు. ఈ విధంగా ఏక స్థితికాలు పొగాకులో ఏర్పడ్డాక వాటిని కాల్చిసిన్ అనే రసాయకంతో క్రోమో జోములను ఏక స్థితికంనుండి ద్వయ స్థితికగా మార్చుతారు. ఉత్తమ లక్షణాలున్న సమయుగ్మజ ద్వయ స్థితికాలను ఈ విధంగా ఉత్పత్తి చేయవచ్చు.

Antheridial Cell (పురుష బీజాశయ కణము) : పురుష బీజాశయము దీని నుండి ఏర్పడుతుంది.

Antheridiophore (పురుష బీజాశయ వృంతం) : మార్కాంషియాతోపురుష దాలస్ కొనభాగంలో ఏర్పడుతుంది. దీనికి కాడ, 8 తుమ్మెలున్న బిళ్ళకాడ చివర ఉంటుంది. ఈ బిళ్ళ పైతలలో కుహరా లుంటాయి. పురుష బీజాశయాలు వీటిలో ఉంటాయి.

Antheridium (పురుష బీజాశయము) : ధాలోఫైటాలో ఇది ఏకకణయుతం. టెరిడో ఫైటా, బ్రయోఫైటాలో బహు కణయుతంగా ఉంటుంది. వంధ్య కవచము దీని చుట్టు ఉంటుంది. చలిచే పురుష బీజాలు దీనిలో ఏర్పడతాయి.

Antherozoid (పురుష బీజము) : చలిచే పురుష బీజములు కశాభములతో పుష్పించని మొక్కలందు పురుష బీజా శయములో ఏర్పడుతాయి.

Anthoceratae : అంథోసిరాన్ అంథోసిరాటే వర్గంలో ముఖ్యమైనది. దీనిని హార్న్ వర్మ్ అంటారు. కణజాల విభేదనము ధాలస్లో ఉండకపోవడం, మూలతంతువులకు నునుపు గోడలుండటం, పొలుసులుండక పోవుట. గాలి గదులు రంధ్రా

లుండవు. గుళిక మధ్య స్పష్టమైన స్థభిక, దానిపైన డోమ్ వలె సిద్ధ బీజాంకురం - వీటి లక్షణాలు.

Anthocyanins (అంథోసైనిన్ వర్ణద్రవ్యాలు) : ఫలాలు, పుష్పాలు, పత్రాలందు కణరసంలో కరిగి ఉంటాయి. ఇవి ఎరుపు, నీలి ఊదారంగు వున్న వర్ణద్రవ్యాలు.

Antibiotic (సూక్ష్మ జీవనాశకము) : సూక్ష్మ జీవుల నుండి, కొన్ని శిలీంధ్రాలు నుండి ఉత్పత్తి కాబడ్డ పదార్థాలు. ఇతర సూక్ష్మ జీవుల వృద్ధిని అరికట్టుతాయి. నాశనం చేస్తాయి. ఉదా : పెన్సిలిన్ స్ట్రెప్టో మైసిన్

Anticlinal (అవసంతగా విభజన) : లంబముగా ఉపరితలానికి విభజన చెందడం. పరిధి పెరుగుదల దీని వల్ల జరుగుతుంది.

Anticodon (అంటికోడాను) : t-RNA లూప్ లోని 3 వరుస న్యూక్లియోటైడ్లు. ఇవి m-RNA లోని న్యూక్లియోటైడ్లు త్రికానికి సంపూర్ణంగా ఉంటాయి. అంటికోడాను m-RNA పై వున్న కోడానులను గుర్తించి t-RNA అమైన్ అమ్లసంక్లిష్టము m-RNAతో సంలగ్నము ఏంటికోడాన్ - కోడాన్ బట్టి అవుతుంది.

Antipodal Cells (ప్రతిపాదకణాలు) : కలాజా వద్ద పిండకోశంలో ఏర్పడే కణాలు.

Anti transpirant (భాష్పిత్యేక నిరోధకాలు) : భాష్పిత్యేకాన్ని తగ్గించేవి. ఉదా : సిట్రైల్ అల్కహాలు, పాలి ఎథిలన్, ఫినైల్ మెర్క్యూరిక్ ఎసిటేట్.

Aphid(కీటకాలు రోగవాహకాలు): మొక్కల కణరసాన్ని చూపించే కీటకాలు. ఒక మొక్క

నుండి వేరొక మొక్కకు వైరసు వ్యాధులను వ్యాపింపజేస్తాయి.

Apical dominance (అగ్రాధిక్యత) : కొనమొగ్గ చాలా మొక్కల్లో దాని దిగువగా ఉండే పార్శ్వ మొగ్గల అభివృద్ధిని నిరోధిస్తుంది. పార్శ్వ మొగ్గల నుండి కొనమొగ్గ కత్తిరిస్తే శాఖలు పుడతాయి. పార్శ్వ మొగ్గల అభివృద్ధి నిరోధక పదార్థము. కొనమొగ్గలో ఉత్పత్తి అవుతుంది అని తెలుస్తున్నది. ఇది IAA (ఇండోల్ అసిటిక్ అమ్లము)

Apical meristem (అగ్రవిభాజ్య- కణజాలము) : వేళ్ళు కొనభాగం, కాండంలో ఉండే విభాజ్యకణజాలము. వీటి విభజన మన మొక్క పొడవుగా వృద్ధి అవుతుంది.

Apical placentation (శిఖరస్థితమైన అండన్యాసము) : అగ్రాండన్యాసము లేక లోలక అండన్యాసము. అండము అండాశయ కప్పు నుండి వేలాడుతుంటుంది.

Aplanaspore (నిశ్చల సిద్ధబీజము) : చలించనిది శిలీంధ్రాలందు, శైవలము లందు ఏర్పడుతుంది.

Apocarpous : అసంయుక్త ఫలదళా వళి ఉన్న అండకోశము.

Apoenzyme (అపోఎంజైమ్) : సంయోజిత ఎంజైమ్ లోని ప్రొటీను భాగం అపో ఎంజైమ్ అని అందురు. ప్రొటీను కాని భాగాన్ని ప్రొస్థటిక్ భాగమంటారు.

Apophysis (అపోఫైసిస్) : ప్యూనురియా గుళికకు, కాడకు మధ్యభాగము ఇది పెరుగుతున్నగుళికకు ఆహారము సరఫరా చేస్తుంది. స్వయంపోషక కణాలు ఇందులోని బయట కణాలు.

Apoplast (బాహ్యస్థలము) : కొంత జీవ పదార్థము, దానితో పాటు కణకవచాన్ని అపోప్లాస్ట్ అంటారు. పదార్థాల వినరణ ఆటంకం బాహ్య స్థలం వరకు ఉండదు. కణంలో స్వేచ్ఛగా ప్రవేశిస్తాయి.

Apothecium (అపోథీషియం) : లైఖెన్లు, కొన్ని అసోమైఫిటానిక్ చెందిన శిలీంధ్రాల్లో ఏర్పడే గిన్నెవంటి ఫలనాంగము. గిన్నె ఉపరితలం ఫలవంతమైన హైమీనియం. హైమీనియంలోనినిటారుగా ఉన్న ఆస్కసులు, వాటి మధ్యపంధ్యమైన సహా తంతువులుంటాయి. గిన్నె బయటిపొరనువెక్కి పుల్లం అంటారు. హైమీనియం క్రింది భాగము వదులుగా పెనవేసుకున్న తంతువులున్న భాగము. దీనినిసబ్ హైమీనియం అంటారు. ఆస్కస్లో ఆస్కోస్పోరులు ఉంటాయి.

Appressorium (అప్రెసొరింగము) : పరాన్న జీవులుగా నివశించే శిలీంధ్రాలు అతి ధేయంపై ఏర్పరిచే బీజనాళిక. అతి ధేయం బాహ్య చర్మకగాలను చొచ్చుకొని పోవటానికి ముందు గుండ్రని బుడిపెవలె బీజనాళిక ఉబికి బాహ్య చర్మానికి అదుముకుంటుంది. దీనిని అప్రెసొరింగము అంటారు.

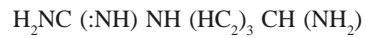
Archegoniophore (స్త్రీ బీజాశయ వృంతం) : మార్కాంషియా స్త్రీధాలన్ పై నిలువుగా పెరిగే, రూపాంతరం చెందిన శాఖ. తమ్మెలున్న బిళ్ళ కాడ చివర ఉంటుంది. ఈ తమ్మెలందు స్త్రీ బీజాశయాలు అగ్రాభి సార క్రమంలో ఏర్పడతాయి. తరువాత తమ్మెలు క్రిందికి వంగుతాయి. స్త్రీ బీజాశయాలు తలక్రిందు లుగా అవుతాయి. ఈ వంగిన స్త్రీ బీజాశయం తమ్మెల మధ్య రేఖలనే

పెరుగుదల ఉంటాయి. స్త్రీ బీజాశయాల సమూహాన్ని రక్షిస్తూ పెరికిటియమ్ అనే తోడుగు ఉంటుంది.

Archegonium (స్త్రీ బీజాశయము) : బ్రయోఫైటా, టెరిడోఫైటాలోని, కొన్ని వివృత బీజాలందు ఇది లైంగిక అంగము. ఇది కూడా ఆకారాన్ని పోలి ఉంటుంది. అదుగు వెడల్పు భాగాన్ని ఉదరం అంటారు. సన్నటి పొడవాటి మెడ దీనిపై ఉంటుంది. మెడలో కంఠెకుల్యాకణాలు, ఉదరంలో స్త్రీ బీజకణం ఉదరకుల్యాకణాలు వుంటాయి.

Archivesporium (సిద్ధ బీజాంకురము) : సిద్ధ బీజ మాతృకణాలు దీని నుండి ఏర్పడతాయి. ఈ మాతృకణాల నుండి క్షయకరణ విభజన అయిన తరువాత సిద్ధబీజాలు ఏర్పడతాయి.

Arginine (ఆర్జినిన్) : హిస్టోప్రోటీన్లందుండే అమైనో ఆమ్లం.

Aril (బీజపుచ్చము) : విత్తనముపై ఏర్పడే పెరుగుదలలు. సీమచింతలోని తెల్లటి స్పాంజిమాదిరి బీజపుచ్చము, మిరిస్టికాలోని జాపత్రి అనబడే బీజపుచ్చము.

Asco carp (అస్కోకార్ప్) : ఆస్కోమైసిటిస్ తరగతిలో హెమిఆస్కోమెనిటిస్ మినహా యిచ్చి మిగిలిన వాటిలోని ఫలనాంగము. తరగతి ఆస్కోమైసిటిస్ ఆస్కోకార్పు రకాన్ని బట్టి విభజించారు. ఇందులో మైసిటియమ్ వంధ్యతంతులు ఆస్కసులను ఆవరించి ఉంటాయి.

Ascogenous hyphae (అస్కోజినెస్ తంతువులు) : ఆస్కోగోనియమ్ నుండి

End of Preview.

**Rest of the book can be read @
[http://kinige.com/book/Vruksha+Sastra
+Nighantuvu](http://kinige.com/book/Vruksha+Sastra+Nighantuvu)**

*** * ***